

Брюксел, 23 март 2022 г.
(OR. fr)

7425/22

LIMITE

JAI 377
ASILE 33
MIGR 91
FRONT 128
CADREFIN 38

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Съвета
Относно:	Европейска координация за приемането на бежанци от Украйна

От 24 февруари над 3 милиона души, по-голямата част от които жени и деца, избягаха от Украйна и потърсиха убежище в Европейския съюз след военната агресия от страна на Руската федерация. Европейският съюз прояви своето единство и солидарност, като на 27 февруари реши да използва временната закрила, предвидена в Директива 2001/55/ЕО – за първи път след нейното приемане – а след това и с приемането на 3 март на съответното решение. Освен това Съюзът предоставя хуманитарна помощ на Украйна и Молдова, по-специално чрез Механизма за гражданска защита на Съюза (МГЗС).

Единството и солидарността са също толкова необходими, за да се гарантира приемането при оптимални условия на засегнатите лица. Това изисква засилен европейска координация по редица въпроси, която да отговаря на извънредния характер на ситуацията.

Председателството организира ежеседмично заседания по линия на IPCR за обсъждане на различните измерения на кризата и за обединяване на усилията, а редовните заседания на платформата за солидарност трябва да позволят да се отговори на нуждите, изразени от държавите членки.

Насоките на министрите ще бъдат важни, по-специално по отношение на приемането на бежанци и координирането на тяхното придвижване.

1. Изпълнение на материалната и финансовата подкрепа за държавите членки

Комисията предложи редица инициативи за засилване на финансовата подкрепа от ЕС за държавите членки за справяне с приемането на бежанците.

Инициативата *Cohesion Action for Refugees in Europe* („Кохезионни действия за бежанците в Европа“, CARE) позволява на държавите членки да използват наличните суми от програмирането на Кохезионния фонд за периода 2014 – 2020 г. за покриване на разходите за прием на бежанци (остават около сто милиона евро, които все още не са програмирани). Може да бъде използван и траншът от средствата по линия на REACT-EU за 2022 г. (9,5 млрд. евро). Инициативата CARE дава също възможност за гъвкаво използване на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Европейския социален фонд (ЕСФ) за подкрепа на действия, насочени към бежанците. Освен това с нея се удължава с една година прилагането на извънредната ставка на съфинансиране от ЕС в размер на 100%: това би могло да доведе до увеличаване на плащанията до 5 млрд. евро през 2022 г. и 1 млрд. евро през 2023 г.

Преразглеждането на правилата за европейските фондове в областта на вътрешните работи също дава възможност за отпускане на налични средства по националните програми на държавите членки в рамките на програмирането за периода 2014 – 2020 г. на фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (ФУМИ) и за удължаване на допустимостта на програмите с една година. Тази гъвкавост идва като допълнение към средствата, предоставени на държавите членки в рамките на програмирането за периода 2021 – 2027 г. при пряко управление:

- 63 млн. евро спешна подкрепа за 2002 г. по линия на ФУМИ и Инструмента за управление на границите и визите (ИУГВ);
- 150 млн. евро в подкрепа на системите за приемане, убежище и връщане на държавите членки, изложени на силен миграционен натиск.

Разходите за приемане на съответните лица от Украйна ще бъдат покрити в размер на 100 или 90 процента. ИУГВ предоставя на държавите членки 499 млн. евро за защита и наблюдение на външните граници.

На 16 март Корепер одобри предложенията за регламенти относно CARE и фондовете в областта на вътрешните работи. След това тези текстове трябва да бъдат приети от Европейския парламент на месечната му сесия на 23 и 24 март и да влязат в сила около 7 април.

Държавите членки изразиха желание:

- изчерпателно и разбираемо да бъдат представени всички налични финансови инструменти, както и сумите, които съответно могат да бъдат на разположение на държавите членки;
- да бъде въведено „обслужване на едно гише“, което да позволи подаването на заявления: Комисията вече предприе действия по това искане;
- да бъде взето надлежно предвид разнообразието на нуждите, в т.ч. например в областта на образованието и учебните средства, предвид големия дял на децата сред приетите лица.

Посочените по-горе средства ще допринесат за посрещане на неотложните нужди.

Успоредно с това може да се помисли за прогнозирането на възможните по-дългосрочни нужди в зависимост от икономическия анализ.

Освен това агенциите на ЕС започнаха да увеличават подкрепата си за държавите членки.

Понастоящем по границите с Украйна, Молдова и Беларус са разположени 257 служители на Frontex, като 204 от тях са в Румъния (157 на украинската и 47 на молдовската граница). В Полша има 18 служители, още толкова – в Молдова, и 14 – в Словакия.

Агенцията в областта на убежището подготвя интервенция в Румъния.

Европол внимателно разглежда рисковете, свързани с дестабилизацията на украинските граници (трафик на хора, трафик на оръжие или на автомобили и др.). Агенцията разположи 4 служители в Словакия, още толкова – в Полша, и двама – в Молдова.

Министрите се приканват да споделят оценката си за така разпределените средства, както и своите евентуални допълнителни нужди.

2. Наблюдение и координация на пътуванията в рамките на Европейския съюз

Организацията на приемането на бежанци повдига редица въпроси, свързани с изпълнението. На 23 март Комисията представи съобщение, в което се прави общ преглед на този въпрос.

Понастоящем държавите членки вземат мерки за прилагането на Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 от 4 март 2022 г., с което се въвежда временна закрила. Бяха повдигнати някои въпроси относно проверката на критериите, изброени в член 2 от посоченото решение (по-специално при липса на биометричен паспорт или на какъвто и да е документ за самоличност, или относно приемането на заявления, подадени от граждани на трети страни), или относно регистрацията на засегнатите лица. Някои отговори бяха дадени в насоките, представени от Комисията на 21 март.

Данните, събирани от държавите членки по външните граници на Съюза при влизане на бежанците в Съюза, следва да се предават на други държави членки, за да се гарантира защитата на бежанците, да се улесни тяхното по-нататъшно придвижване в рамките на Съюза и последващата им регистрация за временна закрила. В краткосрочен план следва да се намерят прагматични и прости решения за обмена на такива буквено-цифрови данни, събирани от държавите членки по външните граници на Съюза, до намирането на трайно решение.

Добрата организация на приемането на съответните лица изисква координация на европейско равнище. Такава координация е необходима по три причини: за самите бежанци тя ще гарантира добри грижи; за държавите членки по външните граници на Съюза ще осигури облекчаване на натиска; за държавите членки на местоназначение или транзитно преминаване ще осигури необходимата предвидимост.

Това предполага да бъде организиран обмен на информация между държавите членки относно входящите потоци, капацитета за прием или относно определени категории хора – по-специално уязвимите лица, в т.ч. непридружените деца. Това означава също да бъде създадена координация с цел улесняване на прогнозирането и предвидимостта на бежанските потоци към отделните държави членки, по-специално чрез организирането на транспортни връзки и използването на платформи, разположени на подходящи места.

Обменът на точни, съпоставими и актуални данни от държавите членки ще бъде от първостепенно значение за прилагането на ефикасна политика, по-специално по отношение на броя на хората, влизачи и напускащи всяка съответна държава членка.

Някои държави членки започнаха да организират помежду си системи за координация, които им позволяват да организират и планират по съгласуван начин превоза на бежанците. Една такава координация би била полезна и ефективна и в рамките на Европейския съюз като цяло; тя би могло да бъде възложена на Комисията, която вече създаде платформа за солидарност, за да се даде възможност за координация и да се улесни тясното сътрудничество между държавите членки във всички тези области.

Министрите се приканват да посочат дали са необходими допълнителни разяснения относно прилагането на временната закрила (режим на пребиваване и др.). По-специално процедурата за регистрация е важен елемент за наблюдението, приемането и защитата на съответните лица: предлага се от Комисията да се поиска да разработи решение, което да позволи в близко бъдеще консолидирането на европейско равнище на регистрациите, направени в националните бази данни.

Министрите се приканват да потвърдят очакванията си по отношение на платформата за солидарност: Комисията следва ли чрез платформата да координира превоза на бежанци в рамките на Европейския съюз чрез организиране на информационни канали и планиране на пътуванията от някои предварително определени сборни пунктове, като същевременно разчита на подкрепата на агенциите на ЕС?

3. Прием на бежанци, идващи от Молдова: наблюдение на ангажиментите, оперативно изпълнение

С оглед на особеното положение на Молдова Европейският съюз предостави много средства, по-специално по отношение на хуманитарната помощ. Близко 15 държави членки вече подкрепиха Молдова чрез МГЗС, в т.ч. с медицинско оборудване, походни легла и хигиенни несесери. В рамките на няколко дни беше договорено и подписано споразумение за статута, позволяващо активни интервенции от страна на Frontex на молдовска територия в подкрепа на гранична охрана на тази страна. Благодарение на това споразумение от 20 март като допълнителна подкрепа са разположени гранични служители.

Сега съществува спешна необходимост в Европейския съюз да бъдат приети бежанци от Украйна, потърсили убежище в Молдова. Комисията прикани държавите членки да заявят ангажименти за прием. До 17 март 6 държави членки и Норвегия представиха такива ангажименти за прием, възлизащи общо на 11 500 души. Румъния даде съгласието си на нейна територия да бъде създаден приеман център.

За да организира този прием, Комисията изготви, като част от платформата за солидарност, оперативни процедури (SOP), в които се определят условията, при които съответните лица ще бъдат идентифицирани, подбрани, транспортирани и приемани в държавите членки. Организацията на самите транспортни операции може да бъде възложена на Комисията. Някои държави членки изразиха желание транспортирането на засегнатите бежанци да бъде подкрепено финансово от Европейския съюз.

Министрите се приканват:

- **да представят ангажимент за прием;**
- **да потвърдят желанието си операциите да започнат възможно най-бързо в съответствие с процедурите, определени в SOP, като датата на влизане в сила бъде определена в много кратък срок.**

4. Контрол на външните граници и рискове, свързани със сигурността

Украинската криза изтъква отново значението на стабилните процедури по външните граници и на бързата способност за тяхното адаптиране и на реакцията при кризисни ситуации. Трябва да се прилагат строги процедури за сигурност: важно е всички, преминаващи външните граници на Съюза, да бъдат проверявани в съответните информационни системи, и по-специално в Шенгенската информационна система (ШИС). Държавите членки се приканват да докладват на Европол чрез мрежата за сигурен обмен на информация (SIENA) съвпадения (или положителни съответствия от проверките), когато това е уместно.

Разпоредбите на Кодекса на шенгенските граници дават възможност за адаптиране на нивото на контрол спрямо заплахата, като същевременно се гарантира високо равнище на сигурност. На 2 март Комисията представи насоки, в които се уточняват предпочитаните оперативни методики.

От друга страна мандатът на агенциите Frontex и Европол е насочен по-специално към подпомагане на държавите членки, когато се сблъскат с такива предизвикателства.

В рамките на настоящата криза Frontex е в състояние да разположи над 2 600 служители за всички дейности на граничната охрана и започна да организира полети за репатриране на нуждаещи се граждани на трети страни. Разполагането на служители на Европол допълва тази подкрепа с предоставянето на експертен капацитет в областта на допълнителните задълбочени гранични проверки. Въз основа на съответната информация, подавана от държавите членки, Европол е в състояние също да предостави точен анализ на криминалните заплахи, както и подкрепа за разследвания, започнати от държавите членки във връзка с престъпни или терористични деяния, свързани с текущия конфликт.

Освен това Комисията изрази готовност да подкрепи финансово операциите, провеждани съвместно от държавите членки, например когато една държава членка предостави на друга държава членка, в съответствие с правната рамка на решенията „Прюм“, персонал от службите за сигурност. Необходим е механизъм, който да отговаря на оперативните нужди на най-засегнатите държави членки и на подкрепата, която другите държави членки могат да предоставят.

И накрая, настоящото положение улеснява развитието на различни форми на тежка и организирана престъпност, които се възползват от уязвимостта на хората (трафик на хора, сексуална експлоатация, принудителен труд, с повишен риск по отношение на децата и сираците от войната, контрабанда на мигранти, контрабанда на фалшиви документи, организации на мрежи за бягство на мъже, които отказват общата мобилизация, онлайн измами, злоупотреба със средства и дарения за Украйна, кибератаки, трафик на оръжия, трафик на наркотици и др.). Това дава основания за поставяне в състояние на готовност и активиране на общността ЕМРАСТ¹ – европейска мрежа от специалисти в областта на борбата с различните форми на престъпност, която може да предостави за използване експертния опит, натрупан от този механизъм през последните десет години (търсене на разузнавателни данни за престъпността, обмен на информация, оперативно насочване, интервенция, превенция). Предимствата на механизма ЕМРАСТ (приспособимост, реактивност, гъвкавост, взаимно допълване на услугите и оперативните участници) ще позволят на държавите членки да организират съвместни операции за гарантиране на сигурността на Съюза.

От съществено значение е да се защитят най-уязвимите бежанци, по-специално децата, от всякакви форми на експлоатация и от трафика на хора, от момента на влизането им на територията на Съюза. За тази цел е важно бързо да се въведат превантивни мерки и мерки за повишаване на осведомеността, за да се гарантира безопасността и сигурността на бежанците, включително чрез установяване на сътрудничество между националните полицейски служби и службите за сигурност и хуманитарните организации и останалите организации на гражданското общество с цел идентифициране на възникващите заплахи и потенциалните жертви на трафик.

Държавите членки се приканват да предоставят на Европол всякаква подходяща и полезна информация за предотвратяване на рисковете за сигурността, свързани с украинската криза.

Министрите се приканват:

- **да споделят евентуалните си очаквания във връзка с подкрепата на Европейския съюз за извършването на проверки за сигурност по външните граници;**
- **да потвърдят очакванията си във връзка с мобилизирането на мрежата ЕМРАСТ за координирана борба с всички престъпни явления, които могат да се възползват от украинската криза.**

¹ ЕМРАСТ – Европейска мултидисциплинарна платформа за борба с криминалните заплахи.